"Crinul", cofetărie pentru doamne
Editura EUBEEA, Timişoara - 1997

DANA GHEORGHIU

ÎNDOIALA

Se trezi, cu o tresărire bruscă şi neplăcută care-i acceleră bătăile inimii. Instantaneu, realiză că ceva îi curmase somnul. Deschise buimăcită ochii, o clipă luptându-se cu greutatea parcă cleioasă a pleoapelor, îi închise cu repeziciune, la loc, agresaţi de lumina violentă din încăpere. Era ziuă, poate chiar o oră înaintată, presupuse, şi deopotrivă cu această supoziţie desluşi plânsul reţinut ce venea din imediata apropiere.

Plângea cineva: cu sughiţuri mărunte şi disperate, cu o jale atât de nestăvilită şi de contaminantă încât, alertată, dădu să se ridice, dar mişcarea pripită îi răspunse cu o durere ascuţită, ce o săgetă în abdomen, reamintindu-i unde se află. Se destinse, precaută, lăsându-se moale în aşternuturi. Întoarse capul şi o zări pe Magda: cu faţa înroşită şi umflată, apăsându-şi o batistă mototolită în pumn, peste gură.

-- Ce s-a întâmplat? se interesă Roxana.

Întâlni privirea ursuză a doamnei Emilia şi cea indiferent-ironică a balerinei şi în patul bătrânei pătura aproape dată pe jos spânzura neglijent, conservând ceva din graba şi anxietatea plecării.

-- Nu mă operează azi, articulă, anevoie, inginera.

-- De ce? se miră Roxana.

Nu primi drept răspuns decât o înteţire a plânsului care, pe moment, contenise.

-- Nu ştiu, nu mi-au spus, zise după un timp, ştergându-şi nasul. Sau nu vor să-mi spună! se precipită ea. Îndreptă către Roxana ochii înspăimântaţi şi imploratori, căznindu-se să-şi ascundă tremurul buzelor.

-- Exagerezi, interveni, într-o tonalitate acidă, balerina, şi nu e cel mai fericit moment. La tine nu te gândeşti? se răsti aceasta. Parcă am fi la înmormântare.

Se propti în coate, împingându-şi perina care căzu. Se aplecă peste marginea patului, lungindu-şi braţul. O recuperă ca, imediat după aceea să o arunce în extrema opusă, proiectând-o în perete. Se auzi o bufnitură surdă după care, parcă golită de conţinut, perina căzu moale peste picioarele întinse ale femeii.

-- Chiar aşa, îi ţinu isonul, cu glas inegal, doamna Emilia. Ce, fată, n-ai minte? Nu-i azi, îi mâine. Dar tu te smiorcăi, că ţi-a căşunat că nu-i a bine. Doaaamne!

Schiţă o cruce largă, s-o ferească de atâta prostie. Îşi schimbă poziţia, mutându-şi anevoie greutatea trupului de pe o parte pe alta. Icnea şi bodogănea în surdină, la adresa „muierii căpoase şi sperioase" care nu găsise altceva mai bun de făcut decât să le înspăimânte tocmai acum în cele mai trebuincioase clipe de stăpânire!

-- Totuşi, explicaţi-vă, se agită Roxana. Lămuriţi-mă. Cum adică nu ţi-au spus, se adresă, cu un ton imperativ, Magdei.

-- Ei, nu i-au spus, i-au spus, preciză, cu glas obosit, balerina. Dar a intrat la idei. E ceva legat de coagulare, de numărul trombocitelor, din câte am înţeles. I-au luat sânge acum, de dimineaţă, şi-i repetă analizele. Ea, însă, o ţine întruna că precis e vorba de altceva, că i se ascunde adevărul -- are cancer etcetera, etcetera -- iar noi o ascultăm bine mersi, cu moralul fleaşcă înaintea operaţiilor. Frumoasă treabă, jos pălăria!

Făcu o reverenţă sumară, atât cât se putea, pentru a sugera gestul descoperirii. Căută, apoi, în geantă, vădit enervată, pachetul de ţigări. Îşi aprinse una, în ciuda interdicţiilor. Trase cu aviditate aerul în piept, reţinându-l şi slobozindu-l treptat, în mici rotocoale de fum bine controlate, până când se înecă şi tuşi, fapt care-i spori iritarea. Agasată, îşi aruncă halatul pe umeri şi ieşi pe culoar.

-- Îmi pare rău, murmură Magda. Aveţi dreptate, spune, într-o încercare timidă de a-şi cere scuze.

Aşadar, izbutise! Fără să vrea deschisese cutia Pandorei. Năvăliră afară, dând buzna peste ele, relele cele mai aprige: Suferinţa, Spaima şi Îndoiala, acutizând nevoia întrebărilor, până mai ieri reprimate, ce le pişcau de buze, înnebunindu-le, panicându-le peste puteri, scoţându-le din aparenţa calmă şi meticulos construită a încrederii în iscusinţa medicilor şi în progresele chirurgiei!

-- Omori omul şi îi ceri pardon, comentă, oţetită, doamna Emilia.

-- Sunt de neiertat, zise Magda. Stupidă şi egoistă.

-- Nu eşti deloc aşa, o contrazise Roxana. şezi liniştită. Dar, fă-mă, rogu-te, să înţeleg, ce te-a aruncat în starea asta! Numai simplul fapt...

-- Mama mea, o întrerupse inginera. Ţi-am pomenit de ea, aseară. A murit de cancer. Prima intervenţie, cea uterină, i-au

făcut-o în acest spital.

-- Nu-i un motiv să crezi că istoria se va repeta! o repezi Roxana.

-- Ba da, se încăpăţână Magda. Uneori poate fi ereditar...

Din nou, s-ar fi părut că e tentată să plângă. Îşi simţi umerii pradă unui tremur involuntar. Făcu un efort disperat spre a-i stăpâni. Se ghemui, prinzându-i în strânsoarea braţelor încrucişate peste piept. Încercă să-i menţină nemişcaţi, sub apăsarea degetelor desfăcute. Reuşi. Scoase din sertarul noptierei un pieptene şi începu, absentă, să-şi netezească părul. Mai întâi dinspre frunte spre ceafă, cu gesturi energice, apoi spre dreapta -- îl smuci cu o violenţă neaşteptată -- după care, aducându-l din spate îl aruncă înainte, cu o scurtă biciuire, ţinând bărbia lipită de coşul pieptului şi ascunzându-şi obrajii după o perdea suplă şi strălucitoare, de fire arămii, uşor electrizate, vălurite în urma trecerii pieptenului, din ce în ce mai domoală.

-- Am citit într-o revistă că Dalida îşi făcea periajul zilnic de cel puţin o jumătate de oră, dimineaţa şi seara, comentă Roxana.

-- Nici chiar aşa, replică Magda. De preferinţă, atunci când încerc să mă sustrag. Oricum, e reconfortant, admise cu un oftat de uşurare. Ar trebui s-o fac mai des, concluzionă.

Cu bruscheţe, uşa se dădu în lături. Instantaneu, aerul prinse viaţă. Umflă perdeaua, repezi în perete ferestra întredeschisă. Răvăşi fişele de observaţie, înălţându-le într-un zbor vertiginos. Căzură jos, alcătuind un evantai dezlânat şi haotic.

Adâncindu-se, parcă, în pardoseală, purtată cu repeziciune de picioarele-i scurte şi îndesate, asistenta-şefă pătrunse în salon. Aducea o tavă tixită cu seringi, fiole şi medicamente pe care le distribuia din mers, cu gesturi rapide şi parcimonioase. Ajunse în dreptul doamnei Emilia care nu-şi putut reţine o tresărire. Se îndreptă, însă, imediat, ţuguindu-şi buzele şi înălţându-şi bărbia, rigidă şi sfidătoare, deasupra gâtului mult alungit.

-- Ori crăp, ori scap, zise dogit, voit ostentativă, atunci când sosi medicul anestezist.

-- Nici o grijă, o asigură acesta, consultându-i fişa, dumneata o să trăieşti o sută de ani.

-- Că n-oi avea altă treabă, se împotrivi arţăgoasă, dar cât mi-i scris, măcar să nu mă chinui.

Rostise ultimele cuvinte cu o voce diluată, aproape răgătoare. Ruga adresată celui în mâinile căruia se încredinţa, cu faţa văzută ori nevăzută: să facă orice va voi cu ea -- cu trupu-i degradat, de care se temea, adulându-l, detestându-l cu o ură plină de patimă -- numai s-o izbăvească de suferinţă!

Fă, ce vrei, cu mine, vindecă-mă sau ia-mă la Tine,

\hboxŞdu-măş acolo unde mi-e locul, aşază-mă în cercul pe care-l merit, după măsura faptelor mele, dar nu mă lăsa în pulberea îmbâcsită şi arzătoare, să mă perpelesc ca un vierme nestrivit de talpa îndurării Tale!

Roxana cerceta uluită obrazul smerit şi atins de umilinţă al doamnei Emilia ca apoi, copleşită, să-şi întoarcă privirea spre orbitoarea seninătate a dimineţii insinuată prin fereastra deschisă, aducea cu sine zvon de paşi şi de glasuri, ciripit de păsări, râsete sporadice şi huruit de vehicule -- o întreagă harababură sonoră, dinamică şi nepăsătoare, în contrast cu încremenirea încăperii.

-- Vreau să trăiesc! hohoti, deodată, doamna Emilia şi se agăţă de braţul anestezistului.

-- Potoliţi-vă, doamnă, îi spuse acesta, neplăcut surprins, străduindu-se să se desprindă din strânsoare.

-- Constanţa! se adresă imperativ asistentei şefe, în timp ce desfăcea pe rând degetele încleştate ale femeii. Dă-i o tabletă de Floinitrazepam! şi dumneata, se întoarse înspre Magda, să-ţi dau şi dumitale un calmant? Aud c-ai alertat întregul spital. Nu te poţi abţine, eşti doar o intelectuală, ce naiba!

Îşi trecu prin păr mâna subţire şi îngrijită. Căută apoi în buzunarul de la piept al halatului, deasupra căruia era cusut cu aţă roşie dr. Lucian Oprişan, pachetul de ţigări. Nu-l găsi şi-şi aminti că-l lăsase în camera de gardă. Ieşi, fără să mai asculte răspunsul.

-- Mă simt penibil, murmură, în urma lui, inginera.

-- Acum ai făcut-o, ai făcut-o, spuse Roxana. Nu mai amplifica şi opreşte-te aici.

-- Doamnă Constanţa, staţi un moment, se agită Magda. Se răsuci din talie, întinzând o mână după buchetul de gladiole de pe marginea noptierei. Clătină vaza, aproape s-o răstoarne, o reechilibră cu cealaltă mână. Scoase florile şi le scutură tulpinile de apă. I le întinse.

-- Sunt pentru dumneavoastră, preciză, oferindu-i-le.

Femeia se apropie cu paşi apăsaţi, lipsiţi de graţie. Ca de altminteri, întreaga-i înfăţişare. Luă florile fără să le privească, cu un gest smucit, învârtindu-le în mâini ca pe nişte săbii împurpurate, flexibile şi inofensive. Le reaşeză, pe rând, în vază.

-- Stau mai bine aici, hotărî.

Zâmbi cu o neaşteptată căldură, ce-i destinse trăsăturile, îndulcindu-le, aproape feminizând-o.

-- şi moralul sus, adăugă, ameninţând-o în glumă cu pumnul, în timp ce dădea să iasă afară. Din cauza curentului scăpă clanţa din mână. Uşa se trânti în urma ei cu zgomot.

Rămase tăcerea. Albă, parşivă, acaparatoare. Deşirându-se de pe mosor şi răsucindu-şi firul în jurul lor. Din ce în ce mai repede şi tot mai strâns, până

când răsuflările vor deveni sacadate şi înfometate de aer, căznindu-se să învingă încorsetarea piepturilor, în vreme ce timpanele vor ţiui dureros, maltratate de năvala fierbinte şi bruscă a sângelui.

-- Să mergem în parc, propuse Roxana.

Se ridică. Îşi îmbrăcă halatul. Cu o smucitură a capului o îndemnă pe Magda să se grăbească. O va aştepta la capătul scărilor, lovind cu vârful piciorului marginea balustradei. Absentă, nerăbdătoare.

Coborau aleea în pantă a parcului. Era destul de ciudat ca un parc să se înfăţişeze astfel: amplasat sub nivelul străzii, sustrăgându-se zgomotelor şi poluării şi oferindu-se compensator, în chiar miezul urbei, silenţios şi încărcat de arome, dar mai ales de o umbră adâncă -- impresia dispărea pe măsură ce avansai -- pentru ca jos, discretă la început şi progresivă, să te copleşească lumina. Cuprindea alei, bănci, spaţii de joacă şi complicate arhitecturi florale. Roxana cunoştea acest amănunt încă de pe atunci, din anii când, liceene, venea aici cu Voica. Făcuseră întâmplător descoperirea şi n-o împărtăşiseră colegilor. Păstraseră asupra ei o tăcere complicitară, puţin caraghioasă şi cam egoistă, ce intrigase, făcându-le, în acest mod, şi mai incitante dispariţiile: deşi aparţinea spitalului, parcul permitea accesul şi celor din afară -- niciodată prea numeroşi, totuşi prezenţi -- printr-o poartă laterală, deschisă într-o stradă patriarhală.

Banca o aleseră într-o adeziune spontană, în mijlocul aleii centrale, sub, poate, cel mai bătrân platan. Le plăcea să creadă asta.

-- Ce bine e, constată cu un oftat de uşurare Roxana, în timp ce se aşeza. Se sprijini de spetează, îndreptându-şi faţa către soarele filtrat printre crengile dese. Pe dată, un hăţiş de umbre filigranate le acoperiră obrajii încât Magda, privind-o, avu senzaţia că într-o străfulgerare premonitorie, se afla în faţa imaginii ei viitoare. Amplasată peste câteva decenii. Ridică braţul interpunându-l între fascicolul de raze şi chipul Roxanei, redându-i realitatea vârstei.

Se aşeză într-o poziţie asemănătoare: relaxată, cu picioarele întinse şi învelite în marginile capotului. Inspiră adânc, reţinând în plămâni răcoarea vremelnică a dimineţii.

Dinspre partea opusă, acolo unde aleea se bifurca în două ramificaţii, veni zvonul unor paşi mărunţi, însoţiţi de-o gâfâială sacadată. Roxana se îndreptă, concentrându-şi atenţia într-acolo. Zări un băieţel cu o cămaşă portocalie, descheiată la gât. Să tot aibă cinci-şase ani, estimă. Alerga cu paşi pe măsura vârstei, însoţit de goana dezordonată a unui câine ca\hboxŞre-lş depăşea, ca mai apoi să-l aştepte, întrecându-l ori de câte ori

băiatul îl ajungea din urmă. Un câine destul de mare, de-o rasă incertă, alb şi cu o ureche neagră, având botul împestriţat de o sumedenie de picăţele ce dădeau impresia unor pistrui.

-- Ajaz! strigă copilul, cu un glas subţire. Surprinzător de tăios. Stai!

Câinele nu dădea semne de ascultare. Alerga înspre el -- e drept -- dar ocolindu-l: desenând în jurul acestuia un cerc amplu şi neuniform.

-- Stai! veni încă o dată porunca, deodată cu o lovitură de picior dată în asfaltul aleii. Subit, câinele se opri. Se aşeză pe picioarele dindărăt şi dădu potolit din coadă. Urmărea apropierea stăpânului cu ochi împăciuitori, de-un castaniu strălucitor, cu irizări aurii: ajunsese acum în dreptul lui. Apucă cu un gest repezit lesa, târându-l după sine. Câinele se supuse fără împotrivire. Fu legat de un stâlp.

-- Aşa-ţi trebuie, i-aruncă peste umăr copilul, îndreptându-se. Se ascunse după tulpina unui pom. Primi drept răspuns un schelălăit uşor, de-abia perceptibil.

Stăteau: câinele întins pe burtă, cu botul pe labele din faţă, încrucişate. Îşi înălţa, din când în când, capul căutându-şi, cu o privire nedumerită, stăpânul. Băieţelul îl pândea din spatele trunchiului scorojit. Îşi strecurase cu precauţie faţa printre două crengi joase, crescute anapoda, ceva mai sus de bază, şi-l supraveghea cu ochii mijiţi. Pentru ca subit, să-i apară în faţă. Înţepenit pe picioarele desfăcute, cu mâinile în şolduri.

Câinele se învioră. Se înălţă în două labe şi bătu aerul cu cele din faţă. Lătră scurt. Se mai înălţă o dată, puţin sugrumat de scurtimea lesei. Copilul îi întinse braţul, iar animalul se propti. Rămaseră aşa, nemişcaţi. Aveau, acum, aceeaşi înălţime.

-- Ia te uită, exclamă amuzată Roxana, atrăgându-i atenţia inginerei, dar aceasta nu mai văzu decât un băieţel care se ascundea îndărătul unui copac şi un câine legat de un stâlp. Smucindu-se.

-- N-ar fi trebuit să mai vin în acest spital, zise pe neaşteptate, cu o îndârjire rece, aproape brutală.

Roxana tresări.

-- Puteam să-mi dau seama că nu e bine ceea ce fac, dar am crezut că mă pot depăşi. M-am supraestimat, continuă Magda.

Râse, răutăcios şi sarcastic, persiflându-se şi simţindu-se bine s-o facă.

-- Încearcă să te linişteşti, îi spuse Roxana. Te încerci singură. Îţi creezi o stare rea, inutilă. În plus, te arunci într-o superstiţie aberantă. La ce bun?

-- Nu e vorba de asta! o înfruntă inginera. La o adică, puţin îmi pasă de mine. Dar ea e aici, pretutindeni, o regăsesc în tot locul şi senzaţia asta este teribilă...

Roxana-i veni alături. O cuprinse de după umeri, trăgând-o

spre sine. Simţi împotrivirea, dar nu slăbi strânsoarea până când umerii Magdei nu-şi pierdură rigiditatea, iar trupul se destinse, dovenind docil sub apăsarea braţului.

-- Nu am crezut că va muri, i se confesă în surdină. Atât de repede, vreau să spun. Moartea ei o împingeam mereu mai departe -- nici mâine, nici poimâine, nici peste o lună -- o amânam întruna, dacă poţi să mă înţelegi, sortind-o unui viitor îndepărtat, atât de îndepărtat încât nici măcar să nu alarmeze! Iar atunci când, totuşi, s-a întâmplat, m-a luat prin surprindere. Total nepregătită.

Înghiţi cu dificultate. Roxana ridică neputincioasă din umeri. Ce ar fi putut să-i răspundă?

Perspectiva morţii celor apropiaţi apare, întotdeauna, ca fiind incredibilă! Ea se poate întâmpla altora, e adevărat, niciodată, în schimb, alor noştri. De aceea o refuzăm, izgonind-o. Încolţind-o cu vorbe, cu pietre, flăcări sau proiectile, înălţându-i baricade şi munţi de iluzii - orice! Orice ar avea darul să-i zădărnicească înaintarea sumbră şi inexorabilă.

Va sosi, invariabil, mult prea devreme: pentru a muri nu există un timp potrivit.

-- Multă vreme după ce a dispărut, reluă Magda, am simţit-o alături. O recompuneam pe loc, din lucruri mici, care-şi aparţinuseră: dădea, peste o mănuşă -- îi revedea, mâinile. Ochelarii -- îi regăseam privirea. Uneori, citind, mi se părea că-i aud răsuflarea... Dar şi în locurile pe unde am umblat, şi-n încăperile unde am stat împreună - nu o dată am avut senzaţia nedefinită de cineva alături!

Îndreptă o privire voalată spre coroana arborelui sub care stăteau. Se adună în sine, parcă înfrigurată, în ciuda adierii călduţe ce prevestea o zi caniculară.

-- Acum, iarăşi o simt, adăugă. Mă întreb dacă mă cheamă...

O spuse cu apatie, însă din voce răzbea timorarea.

-- Magda, se revoltă Roxana, ieşi din starea asta, mă exasperezi!

Ar fi vrut s-o lovească, s-o zgâlţâie, s-o lezeze. Să-i provoace orice soi de vătămare: care s-o doară, s-o usture, s-o jignească, numai să o abată de smârcul către care se îndrepta. Izbi cu pumnul în speteaza băncii -- ceva mai tare decât ar fi vrut -- percepând durerea instantanee şi masându-şi locul uşor înroşit.

-- Când visez, continuă inginera, fără să o bage în seamă, nu e niciodată aşa cum a fost. Ci, mereu, ca în ultimii ani: nemulţumită... Iritată. Pretenţioasă... Imputându-mi că nu am suficientă grijă de ea. Că mă mişc prea încet. Că sunt molâie. Că nu fac îndeajuns de bine lucrurile cerute, că nu-mi dau interesul, că... În sfârşit!

Îşi aplecă bărbia în piept, dezolată. Începu să-şi legene picioarele goale, vârâte-n papuci, urmărindu-le

cu o concentrare exagerată.

-- Aşa a făcut-o boala să fie, aprecie Roxana. Scoate-ţi din cap ideea că ar avea ceva să-ţi reproşeze!

-- Ba ar avea! o întrerupse Magda. N-am prea fost la înălţime, să ştii. Resimţeam, fireşte, mila, dar nu-mi puteam reprima o doză de oroare faţă de ceea ce devenise. Ajunsese, în final, un schelet de 45 de kilograme... Trebuie! Asişti la degradarea cuiva, ca să înţelegi cum stau lucrurile! Acestei stări i se asociază revolta, iar peste ele, cocoţată şi rânjind satisfăcută din vârful piramidei, stă neputinţa. E cea mai rea dintre toate! De fapt, m-am gândit mult după aceea: cred că nu am vocaţie de infirmieră. Asta e.

O privi, ruşinată şi rugătoare. Întinse o mână către Roxana -- o retrase înainte de a fi împlinit gestul. Îşi împreună palmele, desfăcându-şi degetele şi încleştându-le, până când vârfurile unghiilor i se albiră. Ascultă un timp harţa vioaie a unor păsări ascunse între frunze, sau poate în iarbă, undeva mai în spate. Pe o alee învecinată, paralelă cu a lor trecu una din asistentele medicale din tura de noapte. Îndeajuns de tânără şi nemarcată de oboseală. Se deplasa fără să le observe, cu un mers săltăreţ, balansându-se pe tocurile exagerat de subţiri.

-- Toate aceste mizerii ale trupului mă îngrozeau: puroi, spută, flegmă, sânge... Alergam cu tăviţele la WC, călcam prin urina ce băltea pe jos, veneam înapoi... Verificam drenurile dacă funcţionau, vedeam gaura aceea în spate, capătul furtunului înfipt în ea... cercetam sub pat nivelul tăvii care se umplea cu un lichid dubios, galben-roşietic şi clăbucit, toată otrava bolii scurgându-se... ea îmi cerea apă, i-o dădeam şi o vărsa imediat, înroşită, asistentele veneau doar ca să te verifice, se aflau în criză de personal, în rest era datoria ta, nimeni nu te întreba dacă poţi, trebuie.

Făcu o scurtă pauză şi continuă, însoţindu-şi cuvintele cu o răsuflare grea, sacadată:

-- Când au operat-o ultima oară, la cel de al doilea plămân, medicii au ţinut cu tot dinadinsul să-mi arate tumorile - cu toate că n-am vrut, mi-au impus! De ce trebuie să vezi aşa ceva, la ce-ţi foloseşte? Cui ajută?...

Simţi cum i se pune un nod în gât. Vechea greaţă anunţându-şi frisonul. Inspiră adânc, de câteva ori consecutiv, liniştindu-se şi încercând să parcurgă prospeţimea precară a aerului, menţinută încă de umbrarul bogat, în vreme ce sus, pe strada animată dinaintea spitalului, devenea tot mai fierbinte. Peste două ceasuri va fi închis şi aici.

-- şi numai Dumnezeu ştie, rosti în şoaptă, cât m-am străduit. Dar n-am făcut-o îndeajuns, o ştiu.

Roxana auzi cuvintele ca şi când ar fi venit de departe. Urmărise, aproape fără să-şi dea seama, o
cămăşuţă
portocalie care iată, îndepărtându-se, devenea tot mai mică,

până când nu se mai distinse decât o pată de culoare, săltând inegală, urmată de o alta, mai mică, albă şi mult mai zglobie înconjurând-o pe cea dintâi, întrecând-o, uneori rămânându-i în urmă ca apoi, iarăşi să o depăşească...

-- Te chinui de pomană, răspunse. Culpabilizându-te aiurea. Ascultă: în faţa celor dragi suntem întotdeauna datori! Întotdeauna vom rămâne cu sentimentul că ar fi trebuit să facem mai mult. Nu există mulţumire de nici o parte...

-- Se schimbase enorm, îşi aminti inginera. Boala a transformat-o uluitor. Îi căzuse părul de la citostatice, i se umflase faţa.

Amuţi. Închise ochii, apăsându-şi pleoapele cu vârfurile degetelor masându-le circular.

Mina aceea de copil bosumflat -- o iluzie! Capul pleşuv, peste care abia de crescuse un puf de păr anemiat, castaniu. Obrajii gomflaţi, până la limita posibilului -- ca şi când s-ar fi introdus, cu o seringă, un jet de aer sub piele, ea dilatându-se, devenind netedă şi strălucitoare, ştergând ridurile, subţiindu-se continuu, într-atât încât de sub epiderma întinsă la maxim să răzbească pulsaţiile sângelui şi, o dată cu ele, teama că s-ar putea sfâşia, lăsând să se caşte o gaură hidoasă într-un obraz mult îndrăgit, ori, dimpotrivă, că s-ar putea să plesnească, înălţând în arteziană -- prin crăpătura vie cu buze răsfrânte şi zdrenţuite -- sângele viu, tumultuos, care va împroşca aşternuturile, şi hainele, şi pereţii. Totul!

Pe banca a treia de pe rândul opus, aflată acum în plin soare, se aşeză un bătrân. Poate nu chiar un bătrân, ci un bărbat în etate, de-o vârstă indecisă. Probabil şaizeci-şaizeci şi cinci de ani. Se vedea, în schimb, că este un bărbat singur care, de multă vreme, se deprinsese să-şi poarte de grijă. Impresia se pierdea în ansamblu, dar se cumula din amănunte. Modul în care, mai întâi, ştersese banca. Felul cum îşi despăturise batista. Apoi, atenţia acordată potrivirii dungii de la pantaloni atunci când, înainte de a deschide ziarul, îşi încrucişase picioarele. O nervozitate constantă îl silea să-şi sucească periodic capul către stânga. Ridica la răstimpuri privirea, apoasă şi vineţie, neînregistrând nimic din preajmă, căci atenţia îi era cu totul absorbită de lectură.

Roxana-l observă în treacăt. O frapase expresia trufaşă a feţei, mina austeră, linia severă a hainei. Fără vreun interes anume, ar fi vrut să ştie câte ceva despre dânsul: dacă fusese bun sau rău, generos ori inflexibil, arogant sau tolerant, dacă-i fericise pe cei din jur sau, dimpotrivă, se pricepuse să lovească, traumatizându-i şi bucurându-se de reuşită...

Îşi concentră atenţia asupra Magdei. Îi scrută chipul, decupându-i profilul mărunt şi transpirat din fundalul verde al unor lăstari tineri. De la o vreme renunţase să o mai

întrerupă. O lăsa să vorbească, era necesar, prea multe dospiseră şi dădeau acum peste margini! Iar preaplinul se cerea încredinţat: Roxana îşi asuma acest rost.

-- Poate că n-ai să mă crezi, reluă Magda. Cel mai mult m-a şocat schimbarea comportamentală. Făcuse o fixaţie că va muri de foame! Mă trimitea pe la toate cozile, dorea tot ce nu se găsea şi pretindea disperată că tocmai produsele acelea-i sunt indispensabile, că-i vor prelungi viaţa.

Povestea cu glas mic, încă uimit:

-- Nu fusese niciodată o gurmandă. Ajunsese, însă, să mă căpieze: adu-mi aia şi ailaltă. Apoi - nu-mi mai trebuie! Avea capricii culinare, pofte bizare pe care nu reuşeam să i le satisfac, era impulsivă, pusă pe harţă, cu gura plină de observaţii, cu care mă blagoslovea. Mă înlătura de lângă ea cu un braţ descărnat, aruncându-mi în faţă că sunt o neajutorată, pentru ca, imediat, tot de la mine să ceară ajutor:

Cheamă ,,Salvarea", am respiraţia tăiată,
du-te, nu sta ca o molâie,
rămâi cu mine, pune-mi plosca,
stai de vorbă cu medicii, să-mi dea alt tratament,
procură-mi pastilele lui Leontopol,
vezi c-am citit în ,,Flacăra" de unul de la Arad:
află --
interesează-te --
aleargă --
grăbeşte-te --

şi nu pierde timpul! Toată nădejdea ei se crampona de mine şi eu ce puteam să fac?...

Întrebarea suna pentru sine. Contemplă un arbore neobservat până atunci, poate de unde stătuse într-un con de umbră. Acum, soarele îi dezvelea trunchiul arid, chinuit şi contorsionat, în jurul căruia se răsucea un fir de iederă tânără. zâmbi, cu privirea vag înceţoşată, construindu-şi simbolul. Zări, după aceea, un bărbat mai în vârstă. Îşi împăturise ziarul şi se ridica de pe bancă. Ignora căldura amiezii. Păşea fără grabă, în plin soare, oprindu-se uneori şi răsucindu-şi faţa către acesta. Aducea cu o plantă ce stătuse multă vreme la umbră, iar acum se scălda în lumină. Asimilând-o.

-- Continuă, o îndemnă Roxana.

-- Ceea ce mă înnebunea cu adevărat, a spus Magda, era, de fapt, ceea ce nu se vedea: tot tumultul ei, pe care-l bănuiam, simţindu-l dincolo de sâcâieli difuze, prin care-l răbufnise. Mă copleşea! N-am cutezat să o întreb, dar mă gândesc continuu: oare cum poate fi viaţa cuiva atunci când ştie că nu mai are nici un viitor? Că pentru el nu mai există "la anul"? şi n faţa acestei perspective acceptam orice...

-- Mă pui într-o situaţie delicată, zise Roxana. Din păcate, nu am cum să te consolez. Aşa stau lucrurile, chiar dacă ajung insuportabile - vor fi duse până la capăt. E crucea la

înălţarea căreia ne opintim împreună.
Se posomorî. Tot zbuciumul Magdei îi era cunoscut. Dar cum poţi oare depăşi hotarul dintre viaţă şi moarte şi, mai ales, cum poţi mitui luciditatea celui care ştie, prefăcându-te a nu vedea fisura - dintre malul tău, încă verde, şi al lui, îndepărtat de aluviuni? Prizonier într-un trup care l-a trădat, ce-i mai rămâne de împlinit, de dorit ori visat?
Oferă-i nectar şi ţi-l va scuipa printre dinţi! Reproşându-ţi că-i dai aguride. Oferă-i splendoarea zilei şi o va pune în contrast cu decrepitudinea, cu macerarea-i lentă, resimţită-nlăuntru. Caută să-l amăgeşti şi-ţi va imputa impostura. Bunăvoinţa călâie, plină de stângăcii, aruncându-ţi în faţă că totul e aparenţă înseamnă Nimic! În spatele pânzei se lăbărţează neantul...
-- Mă simţeam ca o particulă de praf purtată de-o trombă, dacă mă crezi. Iar suflul acela nu era, de fapt, decât esenţa fiinţei mele, ori tot ce mai rămăsese din ea: formidabila-i voinţă de a trăi!
Pentru mine reprezenta cheia misterului, desluşi, căci uluise printr-o supravieţuire peste prognoze! Radiografiile ei -- de înainte şi după, ca şi întreaga cazuistică -- fuseseră prezentate la câteva sesiuni de comunicări, şi ea se mândrea cu acest fapt. Suscitau întrebări şi dovedeau un progres -- chiar dacă de genul: un pas mic dar important pentru ştiinţă -- fiind, în mod cert, o evidenţă. Ce-i revigora speranţa. Ajutând-o să nu abandoneze, creând, chiar, la un moment dat, iluzia ameliorării.
-- A ştiut, cu exactitate, ce are?
-- A ştiut... A insistat să afle şi i-au spus. Oricum, n-aş fi crezut-o capabilă de atâta tărie... Nu-i semăn, deloc.
-- şi-ai vrea?
-- De fapt, nu, recunoscu. Dar, scuză-mă -- se întoarse către Roxana -- abia acum îmi dau seama, nu cumva te obosesc?
-- Nicidecum, mă capacitezi. Continuă, nu-ţi fă probleme.
-- Prea multe nu mai sunt de adăugat. Abia în ultimele zile şi-a amintit de mine. Ce singură ai să fii, rostea întristată. Înălţa din sprâncene şi mă contempla îndelung, ca şi cum ar fi vrut să nu mă uite. Ce singură voi fi, repetam fără cuvinte, căutând-o îndărătul palorii ce-i estompa trăsăturile, răspândită de bidineaua morţii, singură, sin-gu-ră, îmi spuneam, până când silabele dobândeau o ritmare galopantă, asemănătoare cu cea a unui metronom, ciocănindu-mi în tâmple, înfundându-mi urechile şi făcându-mă să percep cum mă acopăr de o năduşeală cleioasă, umedă şi respingătoare... De ce a trebuit să se întâmple aşa?!
Se crispă şi-şi înfipse unghiile în podul palmei. Înfloriră acolo cinci semne minuscule, nedureroase şi roşii, încastrate în amorţire.
-- Nu fă asta, o dojeni Roxana. E un nonsens. Plângi, mai bine,

o să te eliberezi.

-- Nu, ajunge, decise Magda. Nu ai impresia că am ajuns să-mi plâng de milă? Schiţă un zâmbet. Resemnat şi lucid.

-- Posibil, admise Roxana, tărăgănând cuvintele. În fond, se însufleţi, ai făcut tot ce ţi-a stat în putinţă. Iar dacă tu ai înlesnirea să crezi că există ceva acolo -- făcu o pauză spre a marca sublinierea -- poţi fi pe deplin liniştită: te înţelege. şi dacă o simţi alături, e pentru că te-a iubit. Nu te poţi îndoi.

Gândeau, acum, la fel. Se impunea tăcerea. Tăcerea şi bogăţiile ei. Tăcerea diafană a comunicării. Fraternizantă. Descotorosindu-te de orice balast, realcătuindu-te, uşoară şi imponderabilă.

Ce simplu e, gândi Roxana, şi, în fond, ţi se cere atât de puţină răbdare şi condescendenţă. De ce ne este, atunci, atât de greu?

şi se întrebă, nemulţumită, dacă se pricepuse, în situaţiile ei dificile - în situaţiile limită ale menajului destrămat -- să fie condescendentă. Răspunsul veni şi nu era tocmai satisfăcător: fusese, adeseori, inflexibilă şi absurdă. Orgolioasă, până la apogeu. Închistată în sine, negăsind vorba sau gestul care să radieze greşeala. Nu vociferase, dar fusese îndărătnică. Retractilă şi sumbră.

„Căpoaso!" o etichetase, adesea, Vicenţiu.
„Să nu laşi de la tine că-ţi pică coroana!"
Ar fi putut întinde mâna, stopând alunecarea. Dar merita, se cuvenea? Pentru ce n-o făcuse? Intuise sau născocise că nu are rost?

Alungă întrebările. Răspunsul se cerea desfăşat din prea multe învelitori dedesubtul cărora îl îmboldiseră, cu noduri dibace şi ferme, ei amândoi... şi-l datora, în schimb, şi ştia că o să-l caute. Poate mâine, dar mult mai probabil într-o altă zi.

-- Să ne plimbăm, propuse. Magda acceptă grabnic, aproape cu bucurie.

Păşeau egal. Depărtându-se şi regăsindu-se. Distanţându-se şi zăbovind, spre a restabili apropierea. Realcătuindu-se ca un întreg. Aplecându-se una spre cealaltă. Vorbindu-şi. Amestecându-şi părul, într-o contopire armonioasă, castaniu-arămie.

-- Aţi ratat spectacolul! le întâmpină roşcata.

Stătea în mijlocul coridorului, aţinându-le calea, cu braţele ridicate şi cu capotul desfăcut, rotunjit de curent.

-- Ce spectacol? întrebă Roxana.

-- După ce i-au dat calmantele, doamna Emilia a venit în salonul nostru. S-o fi văzut! A spus o grămadă de bancuri porcoase, strâmbându-se şi însoţindu-le cu gesturi obscene - un întreg bâlci!

Explicase volubilă, bine-dispusă. Pufni în râs, bătându-se cu mâinile peste şolduri şi netezindu-şi capotul ale cărui margini le legă strâns, fixându-le într-un nod

grosolan, deasupra taliei.

-- Când au dus-o la anestezie, urmă, se afla într-un delir verbal de era să cadă de pe brancardă! Păcat că n-aţi fost de faţă...

-- Am fost în parc, zise grăbită, parcă scuzându-se, Magda.

-- Atunci nu ştii?

-- Ce să ştiu? se îngrijoră aceasta.

-- Ho, nu te mai speria aşa, din orice! o luă peste picior roşcata. ţi-au ieşit analizele, duduie, eşti în regulă. Mâine te operează, poţi să dai de băut!

-- Dau, zău că dau! acceptă Magda înviorată.

Încă n-am văzut pe cineva bucurându-se într-atât de o astfel de veste! Toată după-amiaza Magda a fost de-o veselie debordantă, a glumit, arătându-se îndatoritoare peste măsură, i-a dăruit roşcatei o sticlă de Kiwi adusă, între timp, de soţul ei, cu care a stat vreo două ceasuri, pe banca dinaintea sălii de cursuri. A revenit îmbujorată, cu un tonus de zile mari ce o întinerea, transformând-o ori numai readucând-o la cea care era de fapt şi eu nu aveam de unde să ştiu.

Cum era în esenţă, Magda? Realizez că n-am nici cea mai vagă idee. Aici, sub lumina lividă a neoanelor, în atmosfera stătută şi septică, bântuită de bolile şi angoasele noastre, e suficientă numai o zi ca să părem, cu toatele, la fel! Hăbăuce, îngrijorate şi palide, cu un comportament deviat, aduse la un numitor identic de preocuparea geamănă şi obsesivă de-a capta semnele dinlăuntru! Toate energiile ne sunt canalizate într-acolo. Orice emisie a trupului e receptată, prelucrată şi amplificată, analizată şi împinsă, adeseori, până la limita dintre tragism şi grotesc.

Poate greşesc, aş putea să interpretez şi altfel: anume că boala te deconspiră, arătându-te cu ceea ce este mai puternic în tine: fiorul fricii, ori frisonul nădejdii, temeritatea sfidării sau tăria de-a accepta provocarea, angajându-te în lupta inegală cu o acerbie a încăpăţânării ce poate aduce, adesea neaşteptat -- şi tocmai de aceea spectaculos -- unei aparente fragilităţi victoria. Fericiţi aceştia din urmă, căci ei nu vor cunoaşte frisonul, prelingerea sudorii bălite peste trup în miez de noapte, cavalcada violentă a sângelui care-şi va căuta domolirea într-o irigare zadarnică a creierului ce a provocat-o! Divaghez, însă, prea mult!

,,Mi-a fost frică, a mărturisit înaintea culcării Magda, încercând să mă lămurească şi abia atunci, în timpul scurtei discuţii -- mai mult un monolog al ei -- mi-am dat seama cât de mult mă înşelasem: îi fusese, într-adevăr, o teamă nebună, dar nu de mutilare, ci de faptul că, supunându-se unei prezumtive histerectomii, ar fi fost exclus să mai aibă copii! Din fericire, nu se pune problema.

,,La toamnă mă reinternez", mi s-a adresat pe întuneric, în timp ce urmăream în tăcere proiectarea fugară a umbrelor

stradale perindate pe perete. „Îmi fac orice tratament, numai să reuşesc". Avea un soi de dulceaţă hilară în voce.
„Ce zici - şi am auzit-o întorcându-se către mine, ghicind-o că este neliniştită - tu îl cunoşti pe Profesor: crezi că o să mă... rezolve?" Întrebarea plutea undeva deasupra noastră, mai degrabă o rugăminte.

„Neîndoielnic, am asigurat-o. Poţi să fii fără grijă." Nu mi-a răspuns. I-am ascultat respiraţia egală, până când a adormit.

În privinţa tratării sterilităţii şi a infertilităţii ştiam: Profesorul era the best. Îşi făcuse specializarea în Anglia şi deschisese în urmă cu douăzeci de ani, cabinetul în condiţiile extrem de vitrege ale unui subsol asfixiant şi igrasios, ce-i fusese repartizat, hazardându-se într-un pionerat singular. Înfruntase mentalităţi, răutăţi, necredinţe şi chiar oprelişti şi, în pofida lor, izbutise nu doar să experimenteze, cum insinuau rău-voitorii, ci chiar să răzbească, acolo unde nu mai exista, de mult, nici o speranţă. Realcătuise cupluri care riscau să se dezmembreze. Reuşise să scoată femei din nevroze cronicizate, bărbaţi dintr-o resemnare corozivă, alungându-le depresiile şi întărindu-le semnificantul de viaţă. O dată cu înălţarea unui simplu sunet: acel preludiu -- de-o stânjenitoare stridenţă, pentru o ureche străină -- care pentru ei încorpora o suavitate angelică, de vreme ce reprezenta întâiul ţipăt al fiului sau al fiicei multaşteptate...

Legat de copii, Profesorul îşi avea vanităţile sale: alcătuise un album, completat, în timp, cu un al doilea. Reunea, într-o aşezare riguros cronologică a imaginilor, întreaga „producţie a concepţiei bine controlate", cum îi plăcea s-o definească. Pe cât putea, le urmărea evoluţiile cerându-le părinţilor ca, din cinci în cinci ani, până la majorat, să îi aducă câte o fotografie. Recent, unul din primii născuţi, devenit electronist, a venit cu un instantaneu -- nu al său, ci al propriei progenituri. Aflasem o parte a acestor amănunte din presă, dar şi datorită acelei ştafete de zvonuri, arareori deformate, transmisă din pat în pat, de la un salon la următorul, de la parter la etaj, ce funcţionează iresponsabil în oricare spital. Nimic nu rămâne neobservat sau neştiut -- secretele sunt excluse! Cunoşteau: cine a venit în vizită la salonul trei. Cât a stat. Impresia lăsată. Din ce pricină avea asistenta de salon ochii înroşiţi: a supărat-o ginerele. Chefuieşte, cu amicii. Nu prea munceşte. şi-şi înşeală nevasta. La Maternitate s-au născut, prin cezariană, gemeni: un băiat şi o fată. Îndată, tânăra - şi destul de oacheşa lor mamă - s-a pornit să-i blesteme, căci nu era cununată. După trei zile a fugit, abandonându-i. Îşi lăsase numele şi adresa false, dar, desigur, cele mai multe informaţii circulau pe seama Profesorului. Se pronunţa, în şoaptă, numele soţiei. Se ştia ce rochii preferă. De unde şi le procură. Buticul, patroana. La fel,

ţigările, deodorantele. Mâncărurile preferate. Erau la curent cu situaţia şcolară a fiului, îi cunoşteau soacra, rudele, consătenii. Aflaseră că e un excelent înotător, că, în general, agreează sportul şi că-n tinereţe adunase ceva lauri laolaltă cu o echipă locală de rugbi. Se bucurau că este în formă, încrezându-se nu doar în ştiinţa lui, dar şi în puterile sale. Îi pândeau, cu ochi vigilenţi, trecerea pe coridoare. Încercau să-i ghicească dispoziţia. Depindeau de el şi se abandonau acestei dependenţe.

După-masă, cât a lipsit Magda, m-a vizitat roşcata. Chiar m-am bucurat, căci începuse să mă apese singurătatea.

,,Ia să vedem cum vă merge?" m-a abordat încă din uşă, cu un ton semi-profesional. ,,Nicicum", i-am răspuns - nu ştiu exact în ce fel: înăcrită sau numai nesigură, pentru că am surprins-o adunându-şi nemulţumită sprâncenele, într-o întrebare fără cuvinte. ,,Stau şi aştept", am precizat, apoi am bălmăjit ceva despre trecerea sterilă a timpului în intervalul de până la pronunţarea verdictului. Acest ultim cuvânt i-a displăcut. ,,Verdict, auzi vorbă!" a exclamat, imitându-mă. Ca să-mi spună deodată, glacială şi uşurel agresivă: ,,Sper, doamnă, că sunteţi o fiinţă echilibrată şi n-o să faceţi o criză ca fătuca de azi-dimineaţă". Se referea la Magda.

Am încercat s-o scuz, motivând-o. Găsindu-i plauzibilă izbucnirea în contextul în care îşi atribuise un diagnostic atât de sumbru!

,,Dar eu ce ziceţi că am?" m-a întrerupt cu bruscheţe, aşezându-mi-se la picioare. Îşi sprijinise capul de perete, răsturnându-l pe spate. Mă cerceta, astfel, de la o relativă înălţime, cu o privire tăioasă, strecurată pe sub pleoapele grele, fără să-şi ascundă ironia. ,,De ce credeţi că m-au golit?" a insistat.

O urmăream, de bună seamă, cu o expresie stupidă, cu fălcile încleştate şi limba înglodată în propria-mi neputinţă. Căutam o ieşire onorabilă din a nu-i spune ceea ce ştiam! Mai mult ca sigur că a intuit ce gândeam, întrucât nu contenea să zâmbească. Într-un mod aproape intolerabil -- zeflemitor şi compătimitor, în egală măsură!
,,N-o mai rămas nimic, a precizat, dornică să înlăture orice echivoc: nici ovare, nici uter, salutare!"

şi-a fâlfâit o mână, ca şi când ai flutura o batistă, în semn voios şi tonic de rămas bun, apoi s-a descheiat la bluza de pijama, dezvelindu-şi sânii căzuţi, pe care a început să-i tamponeze cu o batistă. Simţeam, la rându-mi, cum îmi curgea sudoarea -- căldura ajunsese la apogeu -- dar încercam s-o ignor. Măcar în acel moment. Din două în două ore făceam câte un duş, ca peste nici un ceas să-i constat ineficienţa: musteam la fel!

,,Cum, v-au spus?" am întrebat-o indignată şi, hotărât, extrem de naivă căci a izbucnit în râs,

încheindu-se şi înălţându-şi cu repeziciune părul în vârful capului. L-a menţinut, susţinându-l cu degetele pierdute în claia bogată. În tot acest timp m-a examinat cu o expresie cochetă şi sfidătoare, până când a obosit şi i-a dat drumul, lăsându-l să alunece pe umeri. „Ba bine că nu, a replicat. Pe ce lume trăieşti, fetiţo?"

Ajunsesem, astfel, venind puternic din urmă, pe-un podium cu „fătuca"! O meritam. „Pe o lume a feriilor, a pupicilor şi-a gingăşiilor!" îmi zbârnâiră în minte cuvintele Voicăi şi, pentru întâia dată, înclinam să-i dau dreptate. Abdicam fără patimă şi fără ca ea să o ştie.

Roşcata, în schimb, mă irita. Era mult prea francă şi prea brutală cu sine - cui folosea?

„şi?", am adăugat. „Nici un şi!" Mă penaliza, a doua oară. A precizat în continuare, cu o pronunţie rară şi apăsată -- aşa cum o faci atunci când te adresezi copiilor sau celor săraci cu duhul, în dorinţa de-a limpezi o idee de-o flagrantă simplitate -- : „Măcar ştiu cum stau."

M-am întristat şi ea a sesizat imediat, căci mi s-a adresat cu o oarecare blândeţe: „N-are rost să te amăgeşti şi, de fapt, nu e cel mai rău lucru cu putinţă. Întocmai - a ripostat uimirii mele - încă nu am murit şi poate că o să trăiesc destui ani. Sunt o optimistă."

Foarte posibil ca ea să-mi fi înţeles rezerva. şi-a apropiat faţa de mine, până când i-am simţit răsuflarea pe frunte. M-a indispus. Năravul acesta al ei de a-ţi sufla în faţă începea să-mi displacă! M-am ferit, trăgându-mă mai într-o parte, dar m-a cuprins pe după gât, şoptindu-mi la ureche: „Voi face tot ce n-am făcut până acum!"

Reuşise să mă intrige. O examinam fără jenă, evaluând-o: destul de corpolentă, nelipsită, totuşi, de feminitate. Gura excpresivă şi încă tentantă, bărbia voluntară, frumos modelată, din păcate dublându-şi volumul. Tenul îngrijit, nemistificându-i vârsta: trecută de cincizeci de ani. În ansamblu, îndeajuns de atrăgătoare, cu toate că sugestia de frumuseţe păşea de-a-ndărătelea: lăsându-se bănuită -- generoasă şi exuberantă -- într-un timp ireversibil, mult prea schematică şi deformată într-acela al devenirii!

Ce anume şi-ar putea dori, la ce anume ar jindui (ce urzeşte, coace, dospeşte, pune la cale), „anume ce?", am iscodit-o.